

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Черниш Юрій Петрович ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ ЯК ЕЛЕМЕНТА КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОНТРАБАНДИ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ	553
Якимович Роман Іванович ВСТАНОВЛЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ЗЛОЧИННОГО ВПЛИВУ ЯК КОМПЛЕКСНА ФОРМА ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	554

СЕКЦІЯ 13. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ТА СІМЕЙНОГО ПРАВА

Харитонов Євген Олегович САМОЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	557
Давидова Ірина Віталіївна ПРИВАТИЗАЦІЯ ЧИ КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ: ЩО ОБРАТИ?	559
Мінченко Райса Миколаївна, Мінченко Дар'я Анатоліївна ДЕЩО ПРО ПРОЦЕДУРУ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ...	561
Некіт Катерина Георгіївна ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ТИМЧАСОВОЇ ВЛАСНОСТІ У ЦИВІЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ	564
Сафончик Оксана Іванівна ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	566
Бабич Ірина Григорівна ДИСТРИБУТИВНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ	568
Берназ-Лукавецька Олена Михайлівна ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КРЕДИТНОГО СТРАХУВАННЯ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ	571
Глиняна Катерина Михайлівна ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ КАТЕГОРІЙ «ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ» І «ПРАВОВА ОХОРОНА» ПРАВ ДИТИНИ	572
Завальнюк Сергій Володимирович ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНВЕСТИТОРІВ БУДІВНИЦТВА: АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА І СУДОВОЇ ПРАКТИКИ	576
Калітенко Оксана Михайлівна ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	578
Кривенко Юлія Василівна ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ БАНКІВСЬКИХ ДОГОВОРІВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	581
Матійко Микола Володимирович ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЯТИВНОЇ ФУНКЦІЇ ПРАВА ВЛАСНОСТІ	583
Омельчук Олександр Сергійович ВПЛИВ РИМСЬКОГО ПРАВА НА ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ	586
Orzikh Yurii Hennadiiovych THE NOTION OF "COURT" UNDER EU REGULATIONS AND ITS FUTURE IMPACT ON UKRAINIAN LAW	587
Павлова Вікторія Георгіївна ДОГОВІР ЯК ПІДСТАВА ВИНИКНЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	590
Токарева Віра Олександрівна ДО ПИТАННЯ РЕПУТАЦІЇ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	591
Фасій Богдан Володимирович ЗНАЧЕННЯ РОЗСУДУ ПРИ РЕГУЛЮВАННІ ЦИВІЛЬНИХ ВІДНОСИН	594
Chanysheva Alina Rashidivna CONCERNING THE DEFINITION OF AUXILIARY AND ADDITIONAL OBLIGATIONS IN THE CONTENT OF OBLIGATORY RELATIONS	596
Білоус Денис Васильович ПОНЯТТЯ НЕСПРАВЕДЛИВІ УМОВИ ДОГОВОРУ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АМЕРИКАНСЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА	598
Ващак Владислав Анатолійович ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ БОТІВ ДЛЯ ТОРГІВЛІ КРИПТОВАЛЮТАМИ ...	600
Дворнікова Анна Юріївна АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОД У КОРИСТУВАННІ ТА РОЗПОРЯДЖЕННІ ЗЕМЕЛЬНИМИ ДІЛЯНКАМИ ЗА ВИМОГАМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	602
Колісниченко Сергій Васильович ДО ПИТАННЯ ДОГОВІРНИХ КОНСТРУКЦІЙ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ	605

ДО ПИТАННЯ ДОГОВІРНИХ КОНСТРУКЦІЙ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ

При формуванні законодавства у сфері будівництва автомобільних доріг важливу роль відіграють спеціальні договірні конструкції. Дане поняття вже неодноразово використовувалося в юридичній літературі, і, незважаючи на те, що абсолютної ясності з приводу його сутності досі немає, до новел його віднести не можна.

У більшості випадків, коли говорять про нормативні юридичні конструкції, насправді маються на увазі конструкції законодавства [1].

Взаємний вплив спеціальних договірних конструкцій та конструкцій конкретних договорів у сфері будівництва автомобільних доріг проявляється в тому, що при виявленні у конкретному договорі специфічних ознак, властивих відповідній спеціальній договірній конструкції, об'єктивованій у нормах права, останні повинні бути обов'язково застосовані. В даний час відомі спеціальні договірні конструкції договору підряду, публічного договору, договору на користь третьої особи, попереднього договору, опціонного та абонентських договорів. Кожна з перерахованих договірних конструкцій знаходить активне застосування при конструюванні договорів у сфері будівництва доріг. У цій системі, як і в будь-якій іншій проявляється закономірність взаємодії елементів із цілим.

Однак цим значення спеціальної договірної конструкції не вичерпується. Вона визначає структуру та зміст ненормативних юридичних конструкцій конкретних цивільно-правових договорів. Конструювання останніх зводиться до моделювання умов, за якими має бути досягнуто згоди. Договірні умови таким чином є основними елементами юридичної конструкції договору. Вони формуються під впливом безлічі факторів і, насамперед, у суворій відповідності до чинного законодавства. Структура, як відомо, крім елементів, включає взаємозв'язки між ними, а також визначає місце кожного з елементів.

Базовим, домінуючим значенням у юридичному терміні «спеціальні договірні конструкції» є слово «конструкція». Таким чином, звертаючись до питання дефінування терміну «спеціальні договірні конструкції» необхідно в першу чергу визначити чому правові інститути, об'єднані під цією назвою, є саме конструкціями. Питання це має важливе значення, оскільки є відправною точкою у розумінні правової природи юридичних феноменів, які включаються до зазначеної категорії. Правові інститути об'єднуються у правову категорію за тими чи іншими ознаками. Із цього при побудові визначення впливає завдання осмислення категорії «спеціальні договірні конструкції» у двох аспектах:

по-перше, необхідно виявити ознаку, що поєднує правові інститути, що відносяться до цієї правової категорії,

по-друге, необхідно виявити критерії, що «відокремлюють» ці правові інститути від усіх інших [2].

Іншими словами, слід відповісти на два питання – що спільного між інституціями, об'єднаними в рамках категорії і чому саме ці, а не інші інституції входять у досліджувану правову сукупність.

Автономність спеціальних договірних конструкцій обумовлена відсутністю спеціальних договірних конструкцій предмета договору та ознаки «спрямованості результату».

У ст. 638 Цивільного кодексу України визначено, що є предмет -істотна умова договору. Предмет впливає із суті договору, без нього договір не має сенсу [3].

Іншими словами: предмет договору визначає суть договору. Таким чином, при прийнятій парадигмі розгляду договору як цивільно-правового засобу, саме категорія цільового при-

значення договірної форми синтезує в собі залежність договірної форми, у тому числі диференціації договорів на форми, від об'єктів цивільних прав, зокрема від їх видів, видів прав на них та операцій з ними. Звертаючись безпосередньо до спеціальних договірних конструкцій підкреслимо, що головною ознакою спеціальних договірних конструкцій є можливість реалізації у периметрі тієї чи іншої конструкції різних договорів частини другої ЦК. При цьому внаслідок використання спеціальної договірної конструкції правова природа відповідного зобов'язання не змінюється.

Спеціальні договірні конструкції – теоретична цивільно-правова категорія, що об'єднує цивільно-правові інститути, використовуючи які учасники договірних відносин (відповідно до зазначення закону або на розсуд сторін) встановлюють додаткові умови укладання та виконання основного договору.

Поглиблення диференціації вітчизняного правового регулювання в галузі будівництва визначається потребами формування спеціальних договірних конструкцій, які враховують: по-перше, суб'єктний склад відносин та наявність інвестиційного елемента у будівельних відносинах, по-друге, особливості об'єкта будівництва, по-третє, організаційні аспекти та методи здійснення будівництва і, по-четверте, інші критерії, що задають унікальність будівельного процесу.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 142.
2. Дутко А. О. Юридичні конструкції та їх використання в законотворчій практиці України : монографія / Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2013. 176 с.
3. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права : підручник. Київ : Кондор, 2006. 477 с.

Ключові слова: будівництво автомобільних доріг, спеціальні договірні конструкції, предмет договору, об'єкт договору.

Keywords: highway construction, special contractual constructions, subject of the contract, object of the contract.

Маршук Юлія Сергіївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри цивільного права*

ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ВНАСЛІДОК НЕНАЛЕЖНОГО НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ: ТЯГАР ДОВЕДЕННЯ ВИНИ

Контроль якості медичної допомоги та захисту прав пацієнтів в суспільстві завжди залишається на пріоритетному місці. При зверненні за медичною допомогою пацієнт очікує, по-перше, що лікар надасть медичні послуги, використовуючи всі знання та навички, якими він володіє, а по-друге, що його дії не зашкодять пацієнту через недбалість, необережність або безрозсудне ставлення персоналу.

Такі дії/бездіяльність можуть призвести до серйозних ускладнень та мати далекосяжні негативні наслідки для здоров'я та життя пацієнта. В таких випадках крім фізичних і матеріальних збитків пацієнти також можуть зазнати і моральної шкоди.

Виділяють два типи цивільно-правової відповідальності, до якої можуть бути притягнуті медичні працівники у разі завдання пацієнтам моральної та майнової шкоди: